

ΑΤΑΤΟΥΡΚ ΚΕΜΑΛ ΜΟΥΣΤΑΦΑ

Ο Κεμάλ Ατατούρκ ήταν Τούρκος πολιτικός και στρατιωτικός που όχι μόνο θεωρείται η σημαντικότερη προσωπικότητα που επέδειξε το τουρκικό έθνος, αλλά συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγάλων ανδρών της νεότερης ιστορίας. Όταν γεννήθηκε το 1881 στη Θεσσαλονίκη, με πατέρα έναν απλό τελωνιακό υπάλληλο μιας αυτοκρατορίας σε πλήρη παρακμή, τίποτε δεν έδειχνε ότι θα είχε μία τέτοια λαμπρή πορεία. Επιπλέον, ο Μουσταφά Κεμάλ έχασε μικρός τον πατέρα του και ανατράφηκε σε ένα πολύ φτωχικό περιβάλλον από μία πολύ δυναμική γυναίκα, τη μητέρα του Ζουμπεινιέ.

Ο Μουσταφά Κεμάλ επέλεξε τη στρατιωτική σταδιοδρομία και αφού αποφοίτησε από την στρατιωτική Ακαδημία και τη Σχολή Πολέμου στην Κωνσταντινούπολη το 1904, εντάχθηκε στον Οθωμανικό στρατό με το βαθμό του υπολοχαγού.

Αν και ο Μουσταφά Κεμάλ έλαβε ενεργό μέρος στο κίνημα των νεότουρκων το 1908, δεν ανήκε στην ηγετική ομάδα που είχε ως στόχο την εγκαθίδρυση συνταγματικών ελευθεριών και τον εκτουρκισμό την Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, αλλά απέκτησε φήμη στα πεδία των μαχών.

Ο διαμελισμός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και ειδικότερα η εγκαθίδρυση της ελληνικής διοίκησης στην Ιωνία (Μάιο 1919) και η ίδρυση Αρμενικού κράτους ώθησαν τον Μουσταφά Κεμάλ να ηγηθεί ενός νέου αγώνα με στόχο τη δημιουργία ενός εθνικού τουρκικού κράτους στη Μικρασία και την Ανατολική Θράκη. Το 1919-1922 ο Μουσταφά Κεμάλ πασάς αναδείχθηκε ηγέτης του τουρκικού έθνους θέτοντας στο περιθώριο ή ακόμη εξουδετερώνοντας τις παραδοσιακές οθωμανικές ηγεσίες όπως το παλάτι, το χαλιφάτο, το θεοκρατικό ισλαμικό κατεστημένο και τη γερμανόφιλη νεοτουρκική ηγεσία.

Αν η συνθήκη της Λωζάνης (Ιούλιος 1923) καθόρισε διεθνώς τα σύνορα του νέου τουρκικού κράτους, η ανακήρυξη της Τουρκικής Δημοκρατίας στις 29 Οκτωβρίου 1923 με πρόεδρο τον Μουσταφά Κεμάλ και πρωθυπουργό το στενό του συνεργάτη Ισμέτ πασά, προσδιόρισαν το πολιτειακό καθεστώς της νέας Τουρκίας. Στόχος του τούρκου ηγέτη ήταν η δημιουργία ενός σύγχρονου κράτους σύμφωνα με τα δυτικά πρότυπα. Το πιο επαναστατικό από τα μέτρα που πήρε ήταν η κατάργηση του φεσιού και η χειραφέτηση των γυναικών, οι οποίες πλέον θα έπρεπε να εγκαταλείψουν τον ισλαμικό 'φερετζέ' στις δημόσιες εμφανίσεις τους, ενώ τους επετράπη η συμμετοχή στο δημόσιο βίο της χώρας. Η εγκαθίδρυση, όμως, κοσμικού πολιτειακού συστήματος με το διαχωρισμό κράτους και θρησκείας προκάλεσε έντονες αντιδράσεις. Ακόμα, μακροπρόθεσμες επιπτώσεις είχε και η αντικατάσταση του αραβικού αλφάβητου από το λατινικό, με την παράλληλη επιβολή της εκμάθησης της νέας γραφής από όλους τους τούρκους, ανεξαρτήτως φύλου και ηλικίας. Για πρώτη φορά κατά τη δεκαετία του 1930, όλοι οι τούρκοι υποχρεώθηκαν να αποκτήσουν οικογένεια και επώνυμο, με πρώτο το Μουσταφά Κεμάλ να επιλέγει το επώνυμο Ατατούρκ (πατέρας του τούρκων). Ριζικές επίσης υπήρξαν οι μεταρρυθμίσεις στο διοικητικό τομέα με τη κατάργηση του ιεροκρατικού κορανικού συστήματος και την υιοθέτηση του Αστικού Κώδικα με πρότυπο τον ελβετικό και κατόπιν τον ιταλικό Ποινικό Κώδικα.

Ο Μουσταφά Ατατούρκ, επίσης, προώθησε με μεγάλο σθένος των εξευρωπαϊσμό της Τουρκίας, μετέφερε την έδρα του νέου τουρκικού κράτους από την κοσμοπολίτικη Κωνσταντινούπολη στην Άγκυρα, επιδιώκοντας με τον τρόπο αυτό να τονίσει τον ασιατικό χαρακτήρα του τουρκικού έθνους. Αν και πολέμιος της οθωμανικής ισλαμικής παράδοσης, δεν έπαψε να θεωρεί ως γνήσιους τούρκους μόνο τους μουσουλμάνους πολίτες του νέου κράτους, και τους χριστιανούς και εβραίους να αποτελούν ουσιαστικά ανεπιθύμητες μειονότητες και πολίτες δεύτερης κατηγορίας.

Αριάδνη Λιακοπούλου
Τμήμα Γ2 1^ο Γυμνάσιο Ν. Ψυχικού
2008 -09